

วันที่ 30 สิงหาคม - 4 กันยายน 2525

มันสำปะหลัง: บทบาท ความเคลื่อนไหว

สภาพการณ์ทั่วไปมันสำปะหลัง

การปลูกมันสำปะหลังใน
ฤดูกาลผลิต 2523/24 อยู่ใน
เกณฑ์ดี เก็บเกี่ยวผลผลิตได้
มากขึ้น ทั้งนี้นอกจากจะเป็น
ผลจากการที่สภาพภูมิอากาศ
เอื้ออำนวยแล้ว เกษตรกรยังได้
รับแรงจูงใจในการขยายการ
เพาะปลูกจากกรณีที่ราคาหัวมัน
สำปะหลังสดในปี 2523 สูงพอ
สมควร และในช่วงหลังของฤดู
การผลิตเกษตรกรชะลอการ
ขุดผลผลิตผลออกขายเนื่องจาก
ราคาหัวมันสำปะหลังสดตก
ต่ำลงตั้งแต่ต้นปี 2524 จึง
ทำให้หัวมันสำปะหลังสดที่
ยังมีได้ขุดล้งกล่าวเจริญเติบโต
เต็มที่แล้วมีการเก็บเกี่ยว
ในเวลาต่อมาทำให้ผลผลิต
มันสำปะหลังมากขึ้นในที่สุด

การค้าผลิตภัณฑ์มัน

สำปะหลังในรอบปี 2524 อยู่ใน
ภาวะที่ค่อนข้างซบเซา
โดยเฉพาะการค้าผลิตภัณฑ์
มันสำปะหลังเพื่อการเลี้ยง

สัตว์ อันเป็นผลเนื่องจาก
ความต้องการในผลิตภัณฑ์
ดังกล่าวของประชาคมยุโรป
มีลดน้อยลง และผลจากการ

ที่ผลผลิตมันสำปะหลังใน
ฤดูกาลผลิต 2523/24 เก็บ
เกี่ยวได้มากขึ้น รวมทั้งความ
ไม่คล่องตัวทางการค้าที่สืบ
เนื่องมาจากนโยบายของทาง
การบางประการ ความซบ
เซานี้ยังผลให้ราคามันสำปะ
หลังโดยทั่วไปลดลงเมื่อเทียบกับ
ปีก่อน

การผลิต

การเพาะปลูกมันสำปะ
หลังในฤดูกาลผลิต 2523/24
อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ทั้งนี้นอก
จากสภาพดินฟ้าอากาศจะเอื้อ
อำนวยต่อการเพาะปลูกแล้ว
การที่เกษตรกรขยายหัวมัน

สภาพการณ์

ต่อจากหน้า 1

สำปะหลังสดได้ราคาสูงใน
ปี 2523 ก็จูงใจให้เกษตรกร
ขยายการเพาะปลูกมันสำปะ
หลังมากขึ้น จึงปรากฏว่าบริเวณ
ภาคกลางตอนบนและ ภาค
กลางตอนใต้มีการขยายการ
เพาะปลูกมันสำปะหลังมาก
ขึ้นเมื่อเทียบกับฤดูที่ผ่านมา
จึงทำให้ในฤดูกาลผลิต 2523/
24 มีพื้นที่การเพาะปลูกมัน
สำปะหลังถึง 7.78 ล้านไร่
เทียบกับพื้นที่ 5.24 ล้านไร่
ในฤดูกาลผลิตก่อนแล้ว พื้นที่
ที่เพาะปลูกขยายตัวมากขึ้น
ร้อยละ 48.5 นอกจากนั้น
ผลของการที่เกษตรกรชะลอ
การขุดหัวมันสำปะหลังสด
ออกขายอันเนื่องจากขายผล
ผลิตในช่วงต้นปี 2524 ได้ใน
ราคาต่ำก็ยังผลให้หัวมันสำ
ปะหลังสดที่ยังไม่ได้ขุดเจริญ
เติบโตเต็มที่ ดังนั้นจึงได้ผล
ผลิตมันสำปะหลังในฤดูกาล
ผลิต 2523/24 ประมาณ
17.90 ล้านตัน สูงขึ้นร้อยละ
70.8 เมื่อเทียบกับปริมาณ
10.48 ล้านตันในฤดูกาลผลิต
2522/23

การค้า

การค้ามันสำปะหลังใน
รอบปี 2524 ไม่แจ่มใสเท่า
ใดนัก โดยเฉพาะการค้ามัน
สำปะหลังเพื่อการเลี้ยงสัตว์
อันได้แก่ มันอัดเม็ดและมัน
เส้นนั้นอยู่ในสภาพที่ซบเซา
อันเป็นสาเหตุสืบเนื่องจาก
ปัจจัยจากต่างประเทศและ
ปัจจัยภายในประเทศ ซึ่งทาง
ด้านต่างประเทศเป็นผลจาก
ความตกต่ำทางเศรษฐกิจใน
ประชาคมยุโรปที่ทำให้ความ
ต้องการบริโภคเนื้อสัตว์ขยาย
ตัวน้อยลง ส่งผลให้อุตสาห
กรรมการผลิตอาหารสัตว์
อยู่ในภาวะค่อนข้างซบเซา

ความเป็นไปได้ของตลาด มันสำปะหลัง

จากปี พ.ศ. 2505 จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2523 ปริมาณการบริโภค มันสำปะหลังของประชาคมยุโรป จากการที่ได้คาดการณ์เอาไว้ว่า ความต้องการมันสำปะหลังของยุโรป โดยเฉพาะ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส และเยอรมัน มีการนำเข้าของมันสำปะหลังถึง 80% ของประเทศประชาคมยุโรป และในปี พ.ศ. 2528 ความต้องการส่วนผสมของอาหารสัตว์ของทั้งสามประเทศจะเพิ่มขึ้นตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม การปลูกพืชชนิดอื่นทดแทนมันสำปะหลังมีโอกาสเป็นไปได้น้อยมาก ดังนั้นการพิจารณาตลาดมันสำปะหลังของไทยใน

อนาคตจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจ หนทางที่เป็นไปได้ทางหนึ่งก็คือ การผลิตแอลกอฮอล์จากมันสำปะหลังเพื่อใช้ผสมกับน้ำมันเบนซินพิเศษ ซึ่งมีการใช้ส่วนผสมนี้ในบางรัฐของสหรัฐอเมริกาและในประเทศบราซิล จากการคำนวณต้นทุนของส่วนผสมระหว่างแอลกอฮอล์กับน้ำมัน โดยเปรียบเทียบกับราคาสุทธิของน้ำมันเบนซินพิเศษ เราคำนวณต้นทุนโดยอาศัยราคามันสำปะหลังเท่ากับ กิโลกรัมละ 0.71 บาท ความราคาประกันและต้นทุนอื่น ๆ จากการผลิตแอลกอฮอล์ของบราซิล ต้นทุนรวมทั้งหมดจะตกประมาณ 7.7 บาทต่อกิโลกรัม

ซึ่งแสดงว่ามีความเป็นไปได้ที่การผลิตแอลกอฮอล์จากมันสำปะหลังจะสามารถแข่งขันกับน้ำมันเบนซินพิเศษได้

จากการที่เขียนมานี้ ชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จของบราซิลในการผลิตแอลกอฮอล์จากมันสำปะหลังและในอนาคตประเทศไทยมีความเป็นไปได้ที่จะประสบความสำเร็จในโครงการพลังงานจากมันสำปะหลังแต่การวิเคราะห์นี้เป็นเพียงการคาดการณ์ในอนาคต การตัดสินใจที่จะวางนโยบายอะไรก็ต้องมีการศึกษาเพิ่มเติม ไม่เพียงแต่ทางด้านเทคนิคและทางเศรษฐกิจเท่านั้นแต่ต้องพิจารณาในการวางแผนงานที่ดีที่สุดประกอบด้วย

สถานการณ์ ปี 2525

จากการสำรวจของคณะสำรวจผลผลิตมันสำปะหลังที่ประกอบด้วยส่วนงานของราชการและหน่วยงานของเอกชน ได้คาดการณ์เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตมันสำปะหลังในปี 2524/2525 ว่าจะมีเนื้อที่เพาะปลูกมันสำปะหลังทั้งประเทศประมาณ 6.61 ล้านไร่ ได้ผลผลิตประมาณ 14.54 ล้านตัน เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตลดลงจากฤดูกาลก่อนร้อยละ 15 และ 18.8 ตามลำดับ การเพาะปลูกที่ลดลงนั้นสืบเนื่องจากเกษตรกรขายหัวมันสำปะหลังสดได้ราคาต่ำในปี 2524 จึงทำให้เกษตรกรลดการปลูกมันสำปะหลังแล้วหันไปปลูกพืชอื่นทดแทนเช่นปอและอ้อย เป็นต้น นอกจากนี้เหตุที่ราคาหัวมันสำปะหลังสดตกต่ำก็ทำให้เกษตรกรขาดเงินทุนที่จะทำไปบำรุงรักษาต้นมันสำปะหลังทำให้ผลผลิตลดลงในฤดูกาลผลิต 2524/25 รวมทั้งมีแหล่งที่ปลูกมันสำปะหลังบางแห่งประสบกับภาวะแห้งแล้งคือ บุรีรัมย์ ชัยภูมิและนครราชสีมา ซึ่งส่งผลให้

อ่านต่อหน้า 4

สถานการณ์ปี 25

ต่อจากหน้า 1

ผลผลิตต่อไร่ของแหล่งปลูกที่สำคัญดังกล่าวลดลง และทำให้ผลผลิตมันสำปะหลังในฤดูกาลผลิต 2524/25 ลดลงที่สุดในที่สุด

สำหรับทางด้านการค้านั้นคาดว่าจะกระเตื้องขึ้นบ้าง ทั้งนี้เพราะคาดกันว่าภาวะทางเศรษฐกิจและการเงินของประชาคมยุโรปจะดีขึ้นในปี 2525 อันจะทำให้ความต้องการผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของประชาคมยุโรปมีมากขึ้น และขณะเดียวกันกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ ก็คาดว่าปริมาณกากถั่วเหลืองของสหรัฐฯ และของทั่วโลกในปี 2524/25 จะมีมากขึ้น อันอาจทำให้ราคากากถั่วเหลืองในปี 2525 มีระดับลดลงและจะมีการใช้กากถั่วเหลืองโดยประชาคมยุโรปในปี 2525 มากขึ้น ซึ่งน่าจะส่งผลให้ความต้องการใช้มันสำปะหลังของประชาคมยุโรปมีมากขึ้นด้วย นอกจากนี้การที่ผลผลิตมันสำปะหลังในปี 2524/25 จะลดลงดังกล่าวข้างต้น น่าจะส่งผลให้ราคามันสำปะหลังในปี 2525 อยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่า

โครงการปลูกมันสำปะหลังใหม่ของไทย ให้เกษตรกรปลูกพืชอื่นหมุนเวียน

นายจำลอง ใต้ทองผู้จัดการ ธ.ก.ส. เปิดเผยว่าไทยได้เสนอโครงการขอรับความช่วยเหลือจากประชาคมเศรษฐกิจยุโรป เกี่ยวกับการลดปริมาณเพาะปลูกมันสำปะหลังโดยโครงการนี้อาจให้เกษตรกรปลูกพืชอื่นหมุนเวียนเป็นปี ๆ สลับกันไปหรืออาจแบ่งพื้นที่เพาะปลูกเป็นสามส่วนเพื่อปลูกมันสำปะหลัง ข้าวโพด และข้าวฟ่างในแต่ละส่วน

นายจำลอง ใต้ทอง

ผู้จัดการ ธ.ก.ส. เปิดเผยว่าไทยได้เสนอโครงการขอรับความช่วยเหลือจากประชาคมเศรษฐกิจยุโรป เกี่ยวกับการลดปริมาณเพาะปลูกมันสำปะหลังโดยโครงการนี้อาจให้เกษตรกรปลูกพืชอื่นหมุนเวียนเป็นปี ๆ สลับกันไปหรืออาจแบ่งพื้นที่เพาะปลูกเป็นสามส่วน เพื่อปลูก

มันสำปะหลัง ข้าวโพด และข้าวฟ่าง ในแต่ละส่วน

ผู้จัดการ ธ.ก.ส. เปิดเผยว่า การขอรับความช่วยเหลือจากประชาคมเศรษฐกิจยุโรปครั้งนี้เป็นไปในรูปการช่วยด้านวัสดุเกษตรและปุ๋ยสำหรับเกษตรกร

นายจำลองกล่าวกับผู้สื่อข่าวว่า แม้จะมีการกำหนดให้เกษตรกรปลูกพืชหมุนเวียน เพื่อลดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังลง แต่ตนเองยังรู้สึกหนักใจในปัญหาซึ่งจะเกิดขึ้นในอีก 3-4 ปีข้างหน้า เพราะช่วงนั้นไทยจะต้องลดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังลงอีกถึงประมาณ 1 ล้านไร่ เนื่องจากโควต้าส่งออกจำกัดเข้าสู่ประชาคมฯ ลดลงอย่างมาก

ผู้จัดการ ธ.ก.ส. เห็นว่า เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังควรมองถึงเหตุการณ์ในระยะยาวและต้องร่วมมือกับทางการในการลดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังลงให้เหมาะสมกับปริมาณส่งออก

มาตรฐานอุตสาหกรรม'

'มัน'อัดเม็ดแข็ง

ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังอัดเม็ด เป็นสินค้าเศรษฐกิจที่สำคัญยิ่งชนิดหนึ่งของประเทศไทย การเกิดปัญหามีฝุ่นมากและฟุ้งกระจายในระหว่างการผลิตโดยเฉพาที่ทำเรือปลายทางในต่างประเทศก่อให้เกิดภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษนั้น อาจมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างใหญ่หลวงได้ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงพิจารณาอนุมัติให้กรรมการวิชาการคณะที่ 58 ดำเนินการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมันสำปะหลังอัดเม็ดแข็ง นอกเหนือจากมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมาตรฐานเลขที่ มอก. 52 ตามที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 90 ตอนที่ 149 เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2516

มาตรฐานนี้กรรมการวิชาการคณะที่ 58 ได้พิจารณา กำหนดขึ้น โดยได้รับความร่วมมือในการจัดหาข้อมูลในการศึกษาวิจัยและทดสอบจากคณะกรรมการวิชาการคณะที่ 311 พิจารณาปัญหา มันเม็ดเป็นฝุ่น และคณะกรรมการในโครงการปรับปรุงคุณภาพมันสำปะหลังอัดเม็ดและได้ยึดถือแนวทางกำหนดตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมาตรฐานเลขที่ มอก. 52 เป็นหลัก

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมันสำปะหลังอัดเม็ดแข็ง

- มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้กำหนด คุณลักษณะที่ต้องการบรรจุ การทำเครื่องหมาย การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสินและการวิเคราะห์ทดสอบสำหรับมันสำปะหลังอัดเม็ดแข็ง

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้

- มันสำปะหลังอัดเม็ดแข็งหรือมันเม็ดแข็ง หมายถึง มันสำปะหลังที่แปรสภาพมาจากหัวมันสำปะหลังที่ทำให้แห้งแล้วนำมาอัดเม็ดมีลักษณะเป็นแท่งกลมหรือเม็ด

- วัตถุอื่น หมายถึง วัตถุที่ไม่ใช่ส่วนประกอบตามธรรมชาติของหัวมันสำปะหลัง แต่ไม่รวมถึงสารตัวเชื่อม

- สารตัวเชื่อม (BINDER) หมายถึง วัตถุช่วยในการทำให้มันสำปะหลังจับตัวกันเป็นเม็ดแข็งและหรือลดการเป็นฝุ่น เช่น กากน้ำตาล น้ำมันพืช ฯลฯ สารตัวเชื่อมต้องไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์เลี้ยงและไม่ทำให้มันเม็ดแข็งมีกลิ่นเป็นที่น่ารังเกียจ

- ฝุ่น (FINE MEAL) หมายถึง เศษมันเม็ดแข็งที่ผ่านแรงขนาด 1 มิลลิเมตร

- เถ้า หมายถึง ส่วน

มาตรฐาน

ต่อจากหน้า 1

บ่อยมันเม็ดแข็งด้วยกรดและด่างและเผาไหม้ได้

คุณลักษณะ

มันสำปะหลังอัดเม็ดแข็งมีคุณลักษณะที่ต้องการคือ

- มีสีปกติตามกรรมวิธีการผลิต
- ไม่บูดเน่าหรือขึ้นรา
- ไม่มีแมลงที่ยังมีชีวิตอยู่
- ไม่มีกลิ่นผิดปกติ
- ความแข็งเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 12.0 กิโลกรัม
- ฝุ่นไม่เกินร้อยละ 8.0 ของน้ำหนัก
- ไม่มีวัตถุอื่นเจือปน
- ความชื้นไม่เกินร้อยละ 14.0 ของน้ำหนัก
- ทราช ไม่เกินร้อยละ 3.0 ของน้ำหนัก
- เส้นใย ไม่เกินร้อยละ 5.0 ของน้ำหนัก

สารตัวเชื่อม ไม่เกินร้อยละ 3.0 ของน้ำหนักในกรณีที่ใช้สารตัวเชื่อมและให้แจ้งชนิดและปริมาณที่ใช้ต่อสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แป้ง (STARCH) เป็นส่วนที่ยังไม่ได้กำหนด

● การบรรจุ

ในกรณีที่มีการบรรจุหุ้มห่อ วัสดุที่ใช้ในการนั้นต้องไม่ขาด ไม่ร่วน ไม่มีกลิ่นผิดปกติ และอยู่ในสภาพที่แข็งแรง ทนทาน เรียบร้อย

ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังอัดเม็ด เป็นสินค้าเศรษฐกิจที่สำคัญยิ่งชนิดหนึ่งของประเทศไทย การเกิดปัญหาไม้ฝืนมากและพุ่งกระจายในระหว่างการขนถ่ายโดยเฉพาะที่ทำเรือปลายทางในต่างประเทศก่อให้เกิดภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษนั้นอาจมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างใหญ่หลวงได้ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงพิจารณาอนุมัติให้กรรมการวิชาการคณะที่ 58 ดำเนินการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมันสำปะหลังอัดเม็ดแข็ง นอกเหนือจากมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมาตรฐานเลขที่ มอก. 52 ตามที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 90 ตอนที่ 149 เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2516

มาตรฐานนี้กรรมการวิชาการคณะที่ 58 ได้พิจารณากำหนดขึ้น โดยได้รับความร่วมมือในการจัดหาข้อมูลในการศึกษาวิจัยและทดลองจากคณะกรรมการวิชาการคณะที่ 311 พิจารณาปัญหา มันเม็ดเป็นฝืน และกระทำ งานใน โครงการปรับปรุงคุณภาพมันสำปะหลังอัดเม็ดและได้ยึดถือแนวทางกำหนดตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมาตรฐานเลขที่ มอก. 52 เป็นหลัก

คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้พิจารณามาตรฐานนี้แล้วเห็นสมควรเสนอรัฐมนตรีประกาศมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมันสำปะหลังอัดเม็ดแข็ง

- มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้กำหนด คุณลักษณะที่ต้องการบรรจุ การทำเครื่องหมาย การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสินและการวิเคราะห์ทดสอบสำหรับมันสำปะหลังอัดเม็ดแข็ง ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้

- มันสำปะหลังอัดเม็ดแข็งหรือมันเม็ดแข็ง หมายถึง มันสำปะหลังที่แปรสภาพมาจากหัวมันสำปะหลังที่ทำให้แห้งแล้วนำมาอัดเม็ดมีลักษณะเป็นแท่งกลมหรือเม็ด

- วัตถุอื่น หมายถึง วัตถุที่ไม่ใช่ส่วนประกอบตามธรรมชาติของหัวมันสำปะหลัง แต่ไม่รวมถึงสารตัวเชื่อม

- สารตัวเชื่อม (BINDER) หมายถึง วัตถุช่วยในการทำให้มันสำปะหลังจับตัวกันเป็นฝืน เช่น กากน้ำตาล น้ำมันพืช ฯลฯ สารตัวเชื่อมต้องไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์เลี้ยง และไม่ทำให้มันเม็ดแข็งมีกลิ่นเป็นที่น่ารังเกียจ

- ฝืน (FINE MEAL) หมายถึง เศษมันเม็ดแข็งที่ผ่านร่อนขนาด 1 มิลลิเมตร

- เถ้า หมายถึง ส่วนที่เหลือจากการนำมันเม็ดแข็งไปเผาจนได้น้ำหนักคงที่

- ทราย (SAND OR SILICA) หมายถึง เถ้าส่วนที่ไม่ละลายในกรด

มาตรฐาน

ต่อจากหน้า 1

บ้อยมันเม็ดแข็งด้วยกรดและด่างและเผาไหม้ได้

คุณลักษณะ

มันสำปะหลังอัดเม็ดแข็งมีคุณลักษณะที่ต้องการคือ

- มีสีปกติตามกรรมวิธีการผลิต
- ไม่บูดเน่าหรือขึ้นรา
- ไม่มีแมลงที่ยังมีชีวิตอยู่
- ไม่มีกลิ่นผิดปกติ
- ความแข็งเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 12.0 กิโลกรัม
- ฝืนไม่เกินร้อยละ 8.0 ของน้ำหนัก
- ไม่มีวัตถุอื่นเจือปน
- ความชื้นไม่เกินร้อยละ 14.0 ของน้ำหนัก
- ทราย ไม่เกินร้อยละ 3.0 ของน้ำหนัก
- เส้นใย ไม่เกินร้อยละ 5.0 ของน้ำหนัก
- สารตัวเชื่อม ไม่เกินร้อยละ 3.0 ของน้ำหนักในกรณีที่ใช้สารตัวเชื่อมและให้แข็งชนิดและปริมาณที่ใช้ต่อสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม แป้ง (STARCH) เป็นส่วนที่ยังไม่ได้กำหนด

● การบรรจุ

ในกรณีที่มีการบรรจุหุ้มห่อ วัสดุที่ใช้ในการนั้นต้องไม่ขาด ไม่ร่วน ไม่มีกลิ่นผิดปกติ และอยู่ในสภาพที่แข็งแรง ทนทาน เรียบร้อย

● การทำเครื่องหมาย

ที่ภาชนะบรรจุเครื่องหมายมันสำปะหลังอัดเม็ดแข็งทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแสดงข้อ ความต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่ายและชัดเจน

- คำว่า “มันสำปะหลังอัดเม็ดแข็ง” หรือ “มันอัดเม็ดแข็ง”

- ชื่อผู้ทำ

- นำหนักสุทธิ

ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้

ผู้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่เป็นไปตามมาตรฐานนี้จะแสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นได้ ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแล้ว

การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

● การชักตัวอย่าง

ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่ม จากกองมันสำปะหลังอัดเม็ดแข็ง จำนวนจุดที่ต้องชักตัวอย่างให้เป็นไปตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การชักตัวอย่าง

ขนาดของกอง เมตรกตัน	จำนวนจุดที่จะต้องชักตัวอย่าง ไม่น้อยกว่า
ไม่มากกว่า 50	10
51 ถึง 200	20
201 ถึง 500	30
501 ถึง 5000	50
มากกว่า 5000	80

● รวมตัวอย่างที่ชักออกมาแล้วผสมกันให้ทั่ว ถ้าตัวอย่างทั้งหมดรวมกันไม่ถึง 6 กิโลกรัม ให้ชักตัวอย่างเพิ่มอีกจนได้นำหนักประมาณ 6 ถึง 7 กิโลกรัม ถ้าตัวอย่างทั้งหมดมากกว่า 7 กิโลกรัม

หนึ่งให้ผู้ซื้อ และอีกส่วนหนึ่งให้ผู้วิเคราะห์

● เกณฑ์ตัดสิน

มันสำปะหลังอัดเม็ดแข็งที่ถือว่ามีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ เมื่อผลการวิเคราะห์ทดสอบเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดในคุณลักษณะที่ต้องการทุกรายการ

การวิเคราะห์ทดสอบ

● การเตรียมตัวอย่าง

ตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์ทดสอบ ต้องมีน้ำหนักไม่น้อยกว่า 2 กิโลกรัม คลุกเคล้าตัวอย่างให้ทั่ว

- แบ่งตัวอย่างส่วนแรกมาประมาณ 1500 กรัม สำหรับวิเคราะห์ทดสอบคุณลักษณะที่ต้องการ

- ที่เหลือส่วนหลังอีกประมาณ 500 กรัม นั้น นำมาบดให้ละเอียดจนผ่านร่อนขนาด 0.850 มิลลิเมตร (ASTM mesh No. 20) สำหรับใช้ในการวิเคราะห์คุณลักษณะที่ต้องการ ความชื้นไม่เกินร้อยละ 3.0 ของน้ำหนัก จนกระทั่งถึงแป้ง (starch) ที่ยังไม่กำหนด

- การวัดความแข็งเฉลี่ย
- เครื่องมือ
- เครื่องทดสอบความ

แข็งคาห์ล (Kahl hardness tester) หรือที่มีคุณภาพเทียบเท่า

● วิธีทดสอบ

สุ่มหยิบตัวอย่างจากตัวอย่างส่วนแรกมาจำนวน 40 เม็ด แต่ละเม็ดยาวไม่น้อยกว่า 1 เซนติเมตร แล้วนำมาวัดความแข็งด้วยเครื่องทดสอบความแข็งคาห์ล นำค่าที่วัดได้มาหาค่าเฉลี่ย

● การทดสอบหาปริมาณเส้น

● วิธีการทดสอบ

ให้ทำที่โรงงานหรือสถานที่เก็บ โดยสุ่มตัวอย่างจากกองมันอัดเม็ดแข็งที่ผ่านเครื่องร่อนของโรงงานมาแล้วให้ได้ตัวอย่างครั้งละประมาณ 3000 กรัม นำไปชั่งให้น้ำหนักที่แน่นอนประมาณ 500 กรัม แล้วร่อนด้วยแรงจนหมดฝุ่น ใช้เวลาร่อนไม่เกิน 2 นาที ชั่งน้ำหนักตัวอย่างที่ค้างบนร่อน ทำดังนี้ซ้ำ 3 ครั้ง แล้วคำนวณหาค่าเฉลี่ย

● วิธีคำนวณ

ปริมาณฝุ่น ร้อยละของน้ำหนัก = $100 \left(\frac{W - W_1}{W} \right)$

เมื่อ W คือ น้ำหนักตัวอย่างที่นำมาทดสอบ เป็นกรัม

W₁ คือ น้ำหนักของตัวอย่างที่ค้างบนร่อน เป็นกรัม

- การวิเคราะห์หาปริมาณความชื้น ให้เป็นไปตามวิธีที่กำหนดในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมาตรฐานเลขที่ มอก. 52

- การวิเคราะห์หาปริมาณเถ้าและทรายให้เป็นไปตาม มอก. 52 และรายงานผลการวิเคราะห์ทั้งเถ้าและทรายหากปริมาณเถ้าสูงกว่าร้อยละ 4.5 ของน้ำหนัก ให้ทำเครื่องหมายเป็นหมายเหตุไว้ด้วย

- การวิเคราะห์หาปริมาณเส้นใย ให้เป็นไปตาม มอก. 52

- การวิเคราะห์หาปริมาณสารตัวเชื่อม

- ในกรณีที่ใช้น้ำมันพืช ให้เป็นไปตาม A.O.A.C. (1975)

- ในกรณีที่ใช้กากน้ำตาล ให้เป็นไปตาม A.O.A.C. (1975)

หากการวิเคราะห์ได้ปริมาณไม่เกินร้อยละ 1.5 ของน้ำหนัก ให้ถือว่าตัวอย่างนั้นมีกากน้ำตาลไม่เกินร้อยละ

- คำว่า “มันสำปะหลังอัดเม็ดแข็ง” หรือ “มันเม็ดแข็ง”

- ชื่อผู้ทำ

- น้ำหนักสุทธิ

ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้

ผู้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่เป็นไปตามมาตรฐานนี้จะแสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นได้ ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแล้ว

การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

● การชักตัวอย่าง

ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่ม จากกองมันสำปะหลังอัดเม็ดแข็ง จำนวนจุดที่ต้องชักตัวอย่างให้เป็นไปตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การชักตัวอย่าง

ขนาดของกอง เมตริกตัน	จำนวนจุดที่ต้องชักตัวอย่าง ไม่น้อยกว่า
ไม่มากกว่า 50	10
51 ถึง 200	20
201 ถึง 500	30
501 ถึง 5000	50
มากกว่า 5000	80

● รวมตัวอย่างที่ชักออกมาแล้วผสมกันให้ทั่ว ถ้าตัวอย่างทั้งหมดรวมกันไม่ถึง 6 กิโลกรัม ให้ชักตัวอย่างเพิ่มอีกจนได้น้ำหนักประมาณ 6 ถึง 7 กิโลกรัม ถ้าตัวอย่างทั้งหมดมากกว่า 7 กิโลกรัม ให้แบ่งย่อยลงมาจนเหลือ 6 ถึง 7 กิโลกรัม โดยวิธีแบ่งสี่ แล้วแบ่งออกเป็นสามส่วน แต่ละส่วนบรรจุลงในภาชนะที่สะอาดปิดผนึกลงลายมือชื่อผู้ชักตัวอย่างพร้อมทั้งวันเดือนปีที่ชักตัวอย่าง แล้วแบ่งส่วนหนึ่งให้ผู้ทำ ส่วน

เคราะห์ทดสอบเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดในคุณลักษณะที่ต้องการทุกรายการ

การวิเคราะห์ทดสอบ

● การเตรียมตัวอย่าง

ตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์ทดสอบ ต้องมีน้ำหนักไม่น้อยกว่า 2 กิโลกรัม คลุกเคล้าตัวอย่างให้ทั่ว

- แบ่งตัวอย่างส่วนแรกมาประมาณ 1500 กรัม สำหรับวิเคราะห์ทดสอบคุณลักษณะที่ต้องการ

- ที่เหลือส่วนหลังอีกประมาณ 500 กรัม นำมาบดให้ละเอียดจนผ่านร่อนขนาด 0.850 มิลลิเมตร (ASTM mesh No. 20) สำหรับใช้ในการวิเคราะห์คุณลักษณะที่ต้องการ ความชื้นไม่เกินร้อยละ 3.0 ของน้ำหนัก จนกระทั่งถึงแป้ง (starch) ที่ยังไม่กำหนด

- การวัดความแข็งเฉลี่ย
- เครื่องมือ
- เครื่องทดสอบความ

แข็งคาห์ล (Kahl hardness tester) หรือที่มีคุณภาพเทียบเท่า

● วิธีทดสอบ

สุ่มหยิบตัวอย่างจากตัวอย่างส่วนแรกมาจำนวน 40 เม็ด แต่ละเม็ดยาวไม่น้อยกว่า 1 เซนติเมตร แล้วนำมาวัดความแข็งด้วยเครื่องทดสอบความแข็งคาห์ล นำค่าที่วัดได้มาหาค่าเฉลี่ย

● การทดสอบหาปริมาณฝุ่น

- เครื่องมือ
- แรงขนาด 1.00 มิลลิเมตร (ASTM mesh No. 18.) หรือเทียบเท่า

แล้วร่อนด้วยแรงจนหมดฝุ่น ใช้เวลาร่อนไม่เกิน 2 นาที ชั่งน้ำหนักตัวอย่างที่ค้างบนร่อน ทำดังนี้ซ้ำ 3 ครั้ง แล้วคำนวณหาค่าเฉลี่ย

● วิธีคำนวณ

ปริมาณฝุ่น ร้อยละของน้ำหนัก = $100 \left(\frac{W - W_1}{W} \right)$

เมื่อ W คือ น้ำหนักตัวอย่างที่นำมาทดสอบ เป็นกรัม

W₁ คือ น้ำหนักของตัวอย่างที่ค้างบนร่อน เป็นกรัม

- การวิเคราะห์หาปริมาณความชื้น ให้เป็นไปตามวิธีที่กำหนดในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมาตรฐานเลขที่ มอก. 52

- การวิเคราะห์หาปริมาณเถ้าและทรายให้เป็นไปตาม มอก. 52 และรายงานผลการวิเคราะห์ทั้งเถ้าและทราย หากปริมาณเถ้าสูงกว่าร้อยละ 4.5 ของน้ำหนัก ให้ทำเครื่องหมายเป็นหมายเหตุไว้ด้วย

- การวิเคราะห์หาปริมาณเส้นใย ให้เป็นไปตาม มอก. 52

- การวิเคราะห์หาปริมาณสารตัวเชื่อม

- ในกรณีที่ใช้น้ำมันพืช ให้เป็นไปตาม A.O.A.C. (1975)

- ในกรณีที่ใช้กากน้ำตาล ให้เป็นไปตาม A.O.A.C. (1975)

หากการวิเคราะห์ได้ปริมาณไม่เกินร้อยละ 1.5 ของน้ำหนัก ให้ถือว่าตัวอย่างนั้นมีกากน้ำตาลไม่เกินร้อยละ 3.0 ของน้ำหนัก

ระงับใบรับรองส่งออก "มัน"

พาณิชย์ระงับออกใบรับรองการส่งออกผลิตภัณฑ์มันชั่วคราว

กรมการค้าต่างประเทศออกประกาศเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม นี้ ระงับการออกใบรับรอง การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง

ทั้งนี้ เนื่องจากไทยได้ลงนามในบันทึกวางข้อตกลงว่าด้วยการค้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังกับทางกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (อีอีซี.) เมื่อวันที่ 23 เมษายน นี้ ซึ่งกำหนดโควต้าให้ไทยนำเข้าผลิตภัณฑ์มันเข้าไปจำหน่ายใน อีอีซี. สำหรับปีนี้ไม่เกิน 5 ล้านตัน แต่ปรากฏว่าในช่วงวันที่ 1 มกราคม - 28 กรกฎาคม นี้ ไทยส่งเข้าไปจำหน่ายแล้ว 4.77 ล้านตัน และในช่วงวันที่ 29 กรกฎาคม - 31 สิงหาคม นี้ มีผู้แจ้งจะนำเข้าเข้ามารับผลิตภัณฑ์มันอีก 4 ล้าน

บรรจุทุก 3 แสนตัน จึงต้องระงับการออกใบรับรองการส่งออกผลิตภัณฑ์มันเอาไว้ก่อน

กรมการค้าต่างประเทศแจ้งอีกว่าผู้ที่นำเข้ามารับผลิตภัณฑ์มัน เพื่อส่งไปยัง อีอีซี. อีกจะต้องเสียภาษีนำเข้าสูงกว่า 6% เพราะเป็นการขายนอกโควต้า

ส่วนกรณี อีอีซี. ลดลงจะให้โควต้าแก่ไทยเพิ่มขึ้นอีก 5 แสนตัน และจะพิจารณาให้ไทยขิมโควต้าของปี 2528 มาใช้ในปีนี้อีก 5 แสนตันนั้น ทาง อีอีซี. ได้แจ้งว่าไทยจะต้องลงนามในสัตยาบันวางข้อตกลงฉบับเมื่อวันที่ 23 เมษายน นี้ก่อน

ทางด้าน นาวาอากาศตรี ปุณมี ปุณศรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ กล่าวว่าจะมีการให้สัตยาบันวางข้อตกลงฉบับดังกล่าวเมื่อใดนั้นทางกระทรวงการต่างประเทศจะเป็นผู้พิจารณา

กำหนดหลักเกณฑ์การส่งออกมันสำปะหลัง

นายคณีย์ ดุละสัมพะ รองปลัดกระทรวงพาณิชย์ รักษาการแทนอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ แจ้งว่า ปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังที่ส่งออกไปยังประชาคมยุโรปในขณะนี้ ใกล้จะถึง 5 ล้านตันแล้ว เพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงที่ได้มีกับประชาคมยุโรป กรมการค้าต่างประเทศ โดยความเห็นชอบของกระทรวงพาณิชย์ จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ส่งผลผลิตมันสำปะหลังออกไปยังประชาคมยุโรป ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 สิงหาคมเป็นต้นไป กรมการค้าต่างประเทศ

จะออกใบอนุญาตให้เฉพาะการส่งผลผลิตมันสำปะหลังลงเรือซึ่งได้แจ้งกำหนดการเข้ามารับสินค้าไว้ต่อกรมการค้าต่างประเทศ ก่อนวันที่แจ้งความนี้ มีผลบังคับใช้เท่านั้น และจะออกใบรับรองการส่งออกให้แก่การส่งออกผลผลิตมันสำปะหลังที่ได้รับอนุญาตให้ส่งออกตามความข้างต้น ตามลำดับ ก่อนหลังการยื่นขอใบรับรองการส่งออก ที่มีหลักฐานที่ครบถ้วนสมบูรณ์จนครบปริมาณ 5 ล้านตัน และจะไม่ออกใบรับรองการส่งออกให้แก่ปริมาณส่งออกส่วนที่เกิน 5 ล้านเมตริกตัน จนกว่า

จะได้มีการทำความตกลงกับประชาคมยุโรปในเรื่องปริมาณการส่งออกเพิ่มเติมสำหรับปีนี้อีกครั้งหนึ่งในระยะต้นเดือนกันยายน

ในกรณีที่ไม่มีการทำ ความตกลงกับประชาคมยุโรป เรื่องปริมาณการส่งออกเพิ่มเติมผลผลิตที่ได้รับอนุญาตให้ส่งออกแต่ไม่มีใบรับรองการส่งออกดังกล่าวจะต้องเสียภาษีขาเข้าเท่ากับค่าธรรมเนียมพิเศษของข้าวบาเลย์ และสำหรับเรื่องที่จะเข้ามาหลังแจ้งความนี้มีผลบังคับใช้ กรมการค้าต่างประเทศจะไม่ออกใบรับรองการส่งออกให้

ผลการศึกษาการปลอมปน ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง อัดเม็ดของสภาฯ

นายคณิน บุญสุวรรณ ส.ส.ชลบุรี ในฐานะเลขาธิการ คณะกรรมการวิสามัญศึกษา การปลอมปนผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังอัดเม็ดของสภาฯ เปิด เผยถึงผลการประชุมเพื่อสรุป รายงานที่จะเสนอต่อสภาฯ วันศุกร์นี้ว่าคณะกรรมการ สอบสวนซึ่งมีหัวหน้าสำนักงานมาตรฐานสินค้าภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นประธาน ได้สอบสวนพบว่า ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่อายัดไว้มีวัตถุประสงค์ปลอมปนโดยผู้ส่งออกไม่มีเจตนาปลอมปน กล่าวคือผู้ส่งออกซื้อมันมาโดยไม่รู้ว่ามี การปลอมปน

ทั้งนี้ โดยเจ้าหน้าที่สำนักงานมาตรฐานสินค้าภาคตะวันออกเฉียงเหนืออายัดมันปลอมปนไว้สองรายคือของ บริษัทวรพลพาณิชย์ จำกัด ซึ่งอายัดสินค้าไว้ที่คลังสินค้าของบริษัทที่สตึก จำนวน 8,100 ตัน และของห้างหุ้นส่วนไชยเจริญพืชผล เอ็กซปอร์ตที่อำเภอเมือง ชลบุรี จำนวน 800 ตัน

นายคณิน กล่าวต่อไปว่า เมื่อพบว่าสินค้ามีสิ่งเจือปนผิดมาตรฐานที่เข้าข่าย

ตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ จะพิจารณาสองแนวทางคือ การทำลายหรือไม่ปรับปรุงคุณภาพ กล่าวคือ ถ้าการปลอมปนอยู่ในลักษณะที่ปรับปรุงได้ ก็ให้แก้ไขคุณภาพ ถ้าอยู่ในข่ายไม่สามารถปรับปรุงได้ก็ต้องทำลาย ซึ่งในระหว่างนี้เจ้าหน้าที่กำลังดำเนินการอยู่โดยยังไม่ มีข้อยุติในเรื่องนี้

แต่อย่างไรก็ตาม สินค้าที่ถูกอายัดนั้น กฎหมายยังเปิดโอกาสให้ยื่นคำร้อง พิสูจน์เป็นกอง ๆ ได้อีกครั้ง หนึ่ง โดยอาจจะแบ่งเป็นกอง ละ 100 ตัน - 1,000 ตันก็ได้ ถ้าหากการวิเคราะห์พบว่ากองใดผิดมาตรฐานก็จะ ต้องทำลาย

นายคณิน กล่าวต่อไปว่า คณะกรรมการยังได้ศึกษาถึงสภาพปัญหาทั่วไป ในการปลอมปนมันสำปะหลังที่ผิดมาตรฐานสรุปได้ว่า โอกาสที่จะทำให้วัตถุดิบเจือปนในสินค้ามันสำปะหลังอัดเม็ดสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่ขั้นการผลิตปริมาณมันก็มีมากหากแก่การควบคุมรวมไปถึงเรื่องราคา

ซื้อขาย ซึ่งในต่างประเทศ กำหนดราคาก่อนข้างต่ำก็จำเป็นจะต้องปลอมปนให้ได้กำไรในการส่งออก รวมไปถึงการขาดองค์การเอกชนที่จะควบคุมกันเอง ที่จะไม่ให้เกิดปลอมปนขึ้น ขณะที่ มีโรงงานมันสำปะหลังประมาณ 5,000 โรง นอกจากนี้ทุกฝ่ายยังไม่ตระหนักถึงผลเสียหายจากการปลอมปนสินค้า ซึ่งจะสร้างผลเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศและ คณะกรรมการฯ เห็นว่า เรื่องราคาเป็นมูลเหตุจูงใจมากที่สุด ที่จะทำให้เกิดการปลอมปน

นายคณิน กล่าวด้วยว่า คณะกรรมการฯ ได้เสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาภัยมันสำปะหลังปลอมปนรวมหกประการ ดังนี้

1. ให้ส่วนราชการและสถาบันการค้าของผู้ส่งออกได้ตระหนักถึงผลเสียหายจากการปลอมปน และหาทางปรับปรุงสินค้าของตนให้ได้มาตรฐาน

2. ส่งเสริมให้เอกชนตั้งแต่ชาวไร่ ผู้ผลิตและผู้ส่ง

ปี 2524 อย่างไรก็ตามแม้ว่าผลผลิตในฤดูกาลผลิต 2524/25 คาดว่าจะลดลงแต่เมื่อรวมกับผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังคงค้างของปี 2524 แล้ว คาดว่าปริมาณส่งออกในปี 2525 จะยังคงอยู่ในเกณฑ์ที่สูง กล่าวคือคาดว่าในปี 2525 จะส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังได้ประมาณ 6.20 ล้านตัน มูลค่า 16,120 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากปี 2524 เล็กน้อยในอัตราร้อยละ 1.6 และ 2.5 ตามลำดับ